

เทศน์เช้า วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ธรรมะเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงหัวใจนะ คุณเวลาไปวัด ถ้าเราไปวัด คุณวัดร้างนะ วัดร้าง วัดที่ไม่มีภิกษุอยู่เขาเรียกวัดร้าง แล้วถ้าภิกษุไปธุดงค์ ไปอาศัยอยู่ แล้วเขาออกขึ้นเป็นวัด มีพระจำพรรษา มีพระอยู่ วัดนั้นก็มีชีวิตชีวาขึ้นมา เราไปวัดกัน ถ้าเราไปดูวัดดูเห็นใหม่ วัดดูสวยงามมาก แต่ข้อวัตรปฏิบัติล่ะ?

ไปวัดนี้วัดอยู่ที่ไหน? เวลาไปวัดไปดูข้อวัตร.. ข้อวัตรคือพฤติกรรม ไปดูพฤติกรรมของพระ ถ้าพระมีพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจ เราก็มีความอุ่นใจ ความอุ่นใจนี้เราจะประพฤติปฏิบัติอะไร? ปฏิบัติเพื่อเราใช้ไหม? เราไปวัด เห็นใหม่ วัดมีวัดดูแล้วก็ยังมีพระอยู่ในวัดนั้น ร่างกายของมนุษย์ โครงสร้างของมนุษย์ร่างกายมันเป็นวัดดู แต่หัวใจมันเป็นนามธรรม เป็นสิ่งที่มีชีวิต ร่างกายนี้เซลล์มีชีวิตนะ แต่มีชีวิตชั่วคราว

ร่างกายของมนุษย์ก็เหมือนกัน นี่ ๑๐๐ ปี อายุขัย ๑๐๐ ปีต้องตายไป สิ่งที่ต้องตายไป เห็นใหม่ เราเกิดมาชีวิตหนึ่ง เราจะมีอะไรเป็นสมบัติของเรา สมบัติทางโลก.. ใช้ ทุกคนเกิดมาอยากมั่งมีศรีสุขทั้งนั้นแหละ ความมั่งมีศรีสุขนี้ ความมั่งมีศรีสุขของใคร?

ถ้าความมั่งมีศรีสุขของกิเลสนะ มีกี่แสนล้านโลกนี้ทั้งใบเป็นเจ้าของคนเดียวมันก็ไม่พอใจ มันจะไปเอาดาวอังคารอีกนะ นี่ถ้าใจมันไม่พอนะ โลกทั้งโลกเป็นของมันยังไม่พอใจจะไปเอาจักรวาลทั้งหมดเป็นสมบัติของเราเลย เพราะหัวใจนี้มันไม่มีวันพอหรอก

นี่ความมั่งมีศรีสุขของใคร? ความพอใจของใคร? ถ้าความพอใจของใคร นี่เราถึงมาวัดมาวากันไง เรามาอมให้ใจเราเต็ม ถ้าใจเราเต็มนะมันจะไม่พ่อง ในวัดดูสิ่งของถ้ามันพ่อง เห็นใหม่ เวลาเขย่ามันจะเสียงดังมาก นี่หัวใจของเรามันหิวกระหาย มันทุกข์มันยากใจ เพราะหัวใจมันทุกข์มันยาก แม้แต่ปัจจัยเครื่องอาศัยมีอยู่มันก็ทุกข์ก็ยาก

ปัจจัยเครื่องอาศัยมีอยู่ หน้าที่การงานของเราปัจจัยเครื่องอาศัย โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ลาภ ยศ สรรเสริญ มันเป็นของคู่ มันเป็นของมีแล้วต้องเสื่อมไปเป็นธรรมดา

สิ่งนี้โลกเขาหากันเพราะอะไร? เพราะจิตมันพร่อง จิตใจเรามันพร่อง เห็นไหม เราถึงต้องถม จิตใจของเราให้มันเต็ม เรามาวัดมาวากันเพื่อปฏิบัติครั้งนี้ไง

ถ้าปฏิบัติครั้งนี้ คำว่าปฏิบัติเขามีปฏิบัติทั้งนั้นแหละ คำว่าปฏิบัตินี้ปฏิบัติของใคร? ถ้าปฏิบัติของกิเลส เห็นไหม กิเลสมันก็สร้างภาพขึ้นมาว่าเป็นการประพฤติปฏิบัติของมัน ว่างๆ ว่างๆ ความว่าง ความขัดข้องหมองใจมันมีเป็นธรรมดา ใครก็เข้าใจมันได้ แต่ความว่างของธรรม ถ้าว่างของธรรมมันมีเหตุมีผลของมัน มันต้องมีเหตุมีผลของมัน

นี่เรามาวัด คนที่มาวัดเขาว่าเป็นคนดี ถือศีล จำศีลเป็นคนดี.. ถือศีล จำศีลเป็นคนดี ถ้าถือศีล จำศีล ถ้าประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม นี่ในปกติธรรมดาของคน คนเรามันมีอารมณ์ความรู้สึก มันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เวลาเรามีอารมณ์โกรธขึ้นมา มีสิ่งที่กระทบใจขึ้นมา เขาจะติเตียนว่า “มือถือสาก ปากถือศีล” ถือศีล มือถือสาก นี่เวลาพฤติกรรมมันออกมาไง

ทีนี้พฤติกรรมออกมาของเรานี้เราต้องหักห้าม เพราะพฤติกรรมมันมาจากไหน? มันมาจากความรู้สึก มาจากใจนะ ใจเป็นคนบงการ ถ้าใจบงการขึ้นมา การกระทำมันออกมา เรามาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เห็นไหม กิริยาท่าทาง คนเดินจงกรม คนเคลื่อนไหวยุ่มันสงบได้อย่างไร?

ความสงบของใจ เห็นไหม ใจเป็นนามธรรม การเคลื่อนไหว ความว่างมันเกิดจากการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวมานำหรือคั่นมัน คุณเขาฝึกข้าว เขาร้อนทราย นี่เขาต้องขยั้ร้อนให้มันละเอียดลงไป ทรายที่ละเอียดมันจะร้อนจากตะแกรงไป เหลือแต่สิ่งที่หยาบไว้ การเคลื่อนไหว การคั่นคว่ำ การแสวงหา แสวงหาสิ่งที่มันเป็นประโยชน์กับใจเราไง

สิ่งที่เป็นประโยชน์กับใจ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเป็นโลก ทาน ศีล ภาวนา.. ทานเป็นฐานนะ ทานนี้การเสียสละ เพราะไม่มีการเสียสละ จิตใจมันหมักหมม ความตระหนี่ถี่เหนียว ความยึดมั่นถือมั่นของใจมันเป็นเรื่องปกติเป็นธรรมดา ในเมื่อมันมีกิเลสอยู่มันเป็นเรื่องธรรมดา เราถึงต้องเชื่อในศีลธรรม เชื่อในศีลธรรม เห็นไหม เราถึงมีการเสียสละ

ถ้าเราเห็นคุณการเสียสละ เพราะ! เพราะการเสียสละ ผู้เสียสละเป็นผู้ได้ นี่ผู้ได้นะ เราทำไรไถนา เห็นไหม ผลผลิตของการทำไรไถนาเป็นผลประโยชน์ของเรา สิ่งที่เหลือ คุณิเราทำสวนของเรา เราต้องตัดกิ่งไม้ เราต้องเกาะกิ่งมัน เราต้องคอยดูแลรักษาเพื่อให้ออกผล

นี่ก็เหมือนกัน เราเสียดสละออกไป ผลของมันเป็นของเรา ผลของมันเป็นของเรา! แต่ผลของมันใครเห็นผลของมันล่ะ? ไม่เห็นไง เห็นแต่วัตถุไง เสียดสละวัตถุออกไป เราเป็นผู้ที่เสียดเปรียบ แต่ความจริงเราเสียดสละออกไป แต่หัวใจมันได้เปรียบ หัวใจมันได้เปรียบเพราะมันเป็นความหมักหมมของใจ

เรื่องของทาน ขนาดเรื่องของทานนะโลกเขายังแก่งแย่งชิงดีกัน นี่เรื่องของทานนะ แล้วเรื่องของศีลล่ะ? ความปกติของใจ ถ้ามันไม่มีเรื่องของทานมันจะปกติมาจากภายใน ถ้าภายในมีหลักมีเกณฑ์ของมัน การกระทำมันจะมีสิ่งที่จับต้องได้.. ความจับต้องได้ ศีลของเรา เห็นไหม เวลารักษาศีลกันมันไม่ได้รักษาศีลที่เรา มันไปรักษาศีลที่ข้อห้าม ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ นี่ทำอย่างไรจะผิด ทำอย่างไรจะผิด

ไม่ต้องวิตกกังวลว่ามันจะผิดมันจะถูก นั่นมันเป็นข้อห้าม เป็นกฎหมาย ถ้าเราทำผิดกฎหมายมันถึงผิดกฎหมาย ศีลมันเป็นกฎ แต่ความปกติของใจ ศีลมันอยู่ที่ใจ ตัวศีลคือตัวความรู้สึกใจ หลวงปู่ฝั้นท่านบอกศีลคืออะไร? ศีล ๕ คือศีรยะ ๑ แขน ๒ เท้า ๒ คือศีล ๕ ศีล ๕ คือความปกติของใจ คือการขับเคลื่อนไป

ศีลคือตัวเรา! คือศีรยะ ๑ แขน ๒ เท้า ๒ เป็นศีล ๕ แต่ศีล ๕ จริงๆ มันเป็นความรู้สึก มันเป็นความรู้สึกจากภายใน ศีลคือความปกติของใจ ตัวศีลมันอยู่ที่เรา ถือศีลๆ ถือศีลที่ไหน? แล้วก็ไปถือที่ข้อบังคับ นี่มันขัดแย้งไปหมดเลยเพราะมันอยู่ข้างนอก เราอยู่ปกติของเรา เวลามันเป็นความผิดพลาดนะ ศีลต่าง ศีลพร้อย ศีลเศร้าหมอง ศีลทะลุ เห็นไหม ศีลขาด

เวลาศีลขาดเพราะเรามีเจตนา เราเจตนาจะทำ สิ่งที่เป็นพฤติกรรมได้ทำออกไปแล้ว ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้นถึงศีลขาด.. เรามีเจตนากระทำ เราไม่ได้ทำ ศีลเศร้าหมอง เรามีเจตนาทำ เรายังไม่ได้ทำแต่มันพลั้งผลออกไป มันมีชั้นตอนของมัน.. นี่ความปกติของใจ ศีล สมาธิ ปัญญา มีความปกติของใจ เราทำสมาธิขึ้นมานะ ถ้าใครทำความสงบของใจได้ ศีล สมาธิ ปัญญา

“ความสงบของใจเป็นความสุขอย่างยิ่ง”

ความสุขแม้แต่จิตสงบนี้แหละ จิตคูสิมันคิดไม่หยุดเลย คนเราเกิดมานะ เครื่องยนต์เราเชื่อมเราติดเครื่องมันแล้วไม่เคยดับเลย เครื่องมันต้องชำรุดนะ แต่ความคิดของเราตั้งแต่เกิดมามันไม่เคยหยุดเลย นอนหลับขึ้นมามันก็ฝัน ฝันคิบ ฝันสุก ฝันของมัน มันขับเคลื่อนของมันตลอดเวลา

แล้วเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาให้มันหยุดนิ่งได้ มันหยุดนิ่งนี้เราดับเครื่องได้ เครื่องมันร้อนมาก เราดับได้ แล้วเราแก้ไขได้ เราจะมีความสุขไหม?

นี่เรามาแสวงหากันสิ่งนี้ละ เราจะดับเครื่องในใจของเรา ถ้าดับเครื่องในใจของเราได้ เราจะถอดเครื่องนั้นออกมาชำระ ออกมาซ่อมแซม ถ้าจิตมันสงบแล้วออกวิปัสสนา เห็นใหม่ มันจะไปชำระกิเลสไง.. อยู่เฉยๆ แล้วเป็นความว่างมันเป็นไปไม่ได้ อยู่เฉยๆ เครื่องเราไม่ได้ซ่อม เครื่องเราไม่ได้เปิดออกมา ไม่ได้แก้ไขสิ่งใดเลย มันจะดีขึ้นมาได้ยังไง?

เราจะดีที่ความคิด คนเราไม่ได้ดีด้วยการเกิดนะ คนเราไม่ได้ดีด้วยสมบัติพัสถาน คนเราไม่ได้ดีด้วยโลกธรรม ๘ ดีไม่ได้หรอก เพราะมันมีลาภเสื่อมลาภไป มันเป็นอนิจจัง มันเปลี่ยนแปลงสภาวะตลอดเวลา แล้วเราก็คงมาเป็นมนุษย์เรามีทรัพย์สมบัติดิ้นะ เราเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ มันดีมหาศาลเลย แล้วถ้าเราไม่รักษาไว้มันก็จะหมดชีวิตนี้ไปนะ

“ชีวิตนี้มีกรรมพลัดพรากเป็นที่สุด”

แม้แต่จิตใจกับร่างกายมันจะต้องพลัดพรากจากกัน เวลาคนตายจิตมันออกจากร่างไป มันทิ้งร่างกายไว้ที่นี้ แต่หัวใจมันหลุดออกจากร่างไป มันต้องพลัดพรากไปวันหนึ่งเป็นธรรมดา มันเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องความจริงอันหนึ่ง แล้วขณะที่ปัจจุบันนี้มันยังอยู่กับเรา จิตนี้อยู่กับเรา ความคิดที่ดี ทำสิ่งที่ดีๆ เห็นใหม่ นี่มันเป็นงานละเอียด

งานของโลกนะ อาบเหงื่อต่างน้ำเข่าว้งานของเขา งานของนักรบนะงานนั่งเฉยๆ นี่ไม่กระดุกกระดิกมันทำไม่ได้ เห็นใหม่ งานละเอียดกว่า แล้วงานบังคับใจ อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เรามีมุมมองที่ดี เรามีทัศนคติที่ดีเราถึงมากระทำของเรา เวลาทำของเรา ขึ้นมานี้ ทำบุญกุศล นั่งสมาธิภาวนา ทำไมมันทุกข์ มันร้อน มันเจ็บ มันปวดไปหมดเลย.. มันเจ็บ มันปวดเพราะเราไม่เคยทำ มันเจ็บมันปวดเหมือนเด็ก เด็กนี้เราจับให้มันนั่งนิ่งๆ เด็กมันจะรำคาญมาก

นี่ก็เหมือนกัน เราจะจับจิตที่มันหมุนเวียนตลอดเวลา ที่มันเกิดดับตลอดเวลา ที่มันเอาสิ่งเร้าร้อนมาเผาใจตลอดเวลา เราจะแก้ไข พอเราจะแก้ไขมันเคยชิน ความเคยชินคืออะไร? กิเลสคืออะไร? คือความเคยใจ หัวใจมันเคยทำสภาวะแบบนั้น เห็นใหม่ นี่นิสัยของกฤหัสถ์ นิสัยของ

บรรพชิต เวลาบวชมาแล้วต้องมาขอนิสัย ขอนิสัยเพราะไม่ให้ติดนิสัยของคฤหัสถ์มา ติดนิสัยของคฤหัสถ์มามันเป็นความเคยชินของใจ

เปลี่ยนแปลงร่องน้ำ เปลี่ยนแปลงความคิด เปลี่ยนแปลงร่องน้ำให้ร่องน้ำนี้เปลี่ยนแปลง คัดแปลงมันไม่ให้ไปร่องเดิมๆ ร่องเดิมๆ ก็คิดแบบปัจจุบัน คิดแบบเราเดิมๆ เปลี่ยนแปลงมันด้วยศีล ด้วยการบังคับมัน ถ้าเปลี่ยนแปลงมัน บังคับมัน เปลี่ยนร่องน้ำ เปลี่ยนการไหลเวียนของน้ำ เปลี่ยนการไหลเวียน เห็นใหม่ มันไหลเวียนให้ดีขึ้น แล้วถ้ามันเปลี่ยนแปลงได้นี้ น้ำไหลขึ้นที่สูง

ทางโลกเขามีแต่ยกระดับน้ำ เขาต้องทอนน้ำขึ้นมา เขายกระดับขึ้นมา แต่ใจทวนกระแส ปัญญาที่ทวนกระแส ปัญญาที่รู้เท่าความคิด ปัญญาที่ควบคุมเรามันเกิดมาได้อย่างไร? ถ้าไม่มีสมาธิก่อนปัญญานี้เกิดไม่ได้ จะว่าผู้ที่ปฏิบัติธรรมๆ กัน ปัญญาที่เกิดขึ้นมันเป็นโลกีย์ปัญญา

โลกีย์ปัญญา ปัญญาที่เกิดจากภพ เกิดจากอวิชชา เกิดจากมาร มันไหลไปตามร่องน้ำเดิม แต่เราไม่เข้าใจ ร่องน้ำเดิมถ้าน้ำมันไหลสะดวก เราก็อ่า เออ.. นี่เป็นธรรมๆ มันไหลอยู่อันเดิมนะ มันเป็นโลกีย์ปัญญา มันเป็นปัญญาตอกย้าอยู่ในภพนี้ แต่ถ้าเราเปลี่ยนร่องน้ำของเรา เราทำความสงบของใจขึ้นมา ร่องน้ำที่มันทวนกระแส น้ำที่มันยกระดับไหลเข้าไปในหัวใจของเรา น้ำที่ไหลเข้าไปรู้ทันเรา น้ำที่ไหลเข้าไปทำลายอวิชชา ทำลายความไม่รู้

ไม่รู้เลยนะ ทุกคน นักวิทยาศาสตร์จะมีปัญญามากได้ขนาดไหน เขาจะรู้เรื่องโลกนอกเรื่องทฤษฎีต่างๆ รู้ไปหมดเลย แต่เขาไม่รู้จักตัวเขาเอง แล้วสิ่งที่เขารู้ต่างๆ มันเกิดมาจากไหน ก็เกิดมาจากมาจากผู้รู้ เกิดมาจากจิตตัวนี้ เกิดมาจากสิ่งนี้ เห็นใหม่ สิ่งที่เขาไม่รู้ ถ้าไม่มีภพ ไม่มีฐานที่ตั้ง ความคิดเกิดมาจากไหน? จิตวิญญาณเกิดมาจากไหน? มันเกิดมาจากไหนล่ะ? แต่ถ้ามันทวนกระแสกลับ ร่องน้ำมันยกขึ้นมา ร่องน้ำมันทวนกระแสกลับ เห็นใหม่ ธรรมะคือทวนกระแสโลก

แต่เราทำกันไปตามกระแสโลก ปฏิบัติตามกระแสโลก นี่จินตนาการธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมสาธารณะ คุณิลมพคมานี้ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงไป มันเป็นสาธารณะ ทุกคนมีสิทธิเหมือนกัน แต่ความเย็น ความทุกข์ในหัวใจ ความร่าร้อน ความเย็นในหัวใจมันเป็นสมบัติส่วนตัวคนนะ เรายังคับใจเราได้ เรายังรักษาใจเราได้ มันเย็นของเรา เย็นของเรา

“จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง”

จักรวาลหนึ่ง คือจิตของเราเนี้จักรวาลหนึ่ง ความรู้สึกของเราเนี้จักรวาลหนึ่ง เพราะมันเกิดตายๆ มันเกิดตายในสามโลกธาตุ สามโลกภพเนี้.. จักรวาลหนึ่ง ฐานของจักรวาล เห็นใหม่ แขนของโลก แม่เหล็กเป็นแกนของโลก แกนของชีวิต แกนของจักรวาล มันก็คือตัวภพเราเนี้แหละ ตัวหัวใจเราเนี้แหละ แกนของหัวใจมันหมุนไปตลอดเวลา แล้วเรามาแก้ไขที่เนี้ เราควบคุมจักรวาล ควบคุมสามโลกธาตุ เราเข้าใจหมด เราทำลายได้หมด มันมหัศจรรย์มาก

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดเยี่ยมแล้วถ้าใครทำได้ เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลารื้อคั่นนะ สร้างสมบุญญาธิการเป็นพระโพธิสัตว์มาสร้างบารมีมา มันมีบารมี มีเชาว์ มีปัญญา มีการทวนกระแสกลับตลอดเวลา มันมีการคิดย้อนกลับ มันมีการคิดทวนกระแส เราไปกับกระแสโลก เราไปกับเขา เราไม่เคยคิดโต้แย้ง

นี่ความคิดโต้แย้ง เห็นใหม่ สิ่งที่มีการเกิดต้องมีการไม่เกิด สิ่งที่มีการตาย มันต้องมีสิ่งที่ไม่ตาย สิ่งที่ไม่ตายมันอยู่ที่ไหนล่ะ? แต่ถ้าเราไปทวนกระแสมันไม่มี เพราะเราทดลองทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์มันเป็นทฤษฎี มันต้องเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าทวนกระแสขึ้นไปเนี้สิ่งที่ตรงข้าม! สิ่งที่ตรงข้ามกับการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เห็นใหม่ สิ่งนี้สำคัญมาก

นี่สมบัติของใจ เพราะใจมันพาเกิดพาตายนะ ใจเราเนี้พาเกิดพาตาย แต่เราโดนอวิชชาครอบงำ แม้แต่ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นแหละ มันเป็นธรรมสาธณะ มันเป็นเรื่องของฤดูกาล แล้วมันมีการเปลี่ยนแปลงเราก็เห็นอยู่ แต่เราควบคุมมันไม่ได้ แต่ขณะที่เราทำเราจะควบคุมฤดูกาลในหัวใจเลย มันควบคุมมาแต่เกิด

นี่นางตัมหา นางอรดี ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันเกิดมาจากไหน? มันเกิดจากอวิชชา อวิชชาเป็นพ่อ นี่ย้อนกระแสขึ้นไป เรือนยอดสามหลังมันอยู่ที่อวิชชา อวิชชาคือตัวพลังงานเฉยๆ ตัวอวิชชา ความโลภ ความโกรธ ความหลง นี่คือแม่ทัพ ความโกรธ ความหลง มันเป็นแม่ทัพ แม่ทัพคือความคิดใจ ความคิดที่ออกไปหาเหยื่อ มันคิดว่าออกไปหาเหยื่อมาปรนเปรอมันนะ

แต่ในทางธรรมมันไปหาพิช Һayaพิช หาสิ่งเสพติดเข้ามาให้มันเคยใจ เห็นใหม่ มันทำตามกิเลส แต่ถ้าทำตามธรรม เสียดละก็อปโล่อย่างๆ มันเสียดละไม่ได้ ของๆ เราปโล่ไม่ได้

ปล่อยไม่ได้ แต่ถ้าเห็นโทษของมัน มันไม่ใช่ของๆ เรา นี่มันยาพิษ นี่มันสิ่งที่ทำให้ชีวิตมันเศร้าหมอง ยิ่งปล่อยวางขนาดไหนมันยิ่งสะอาด มันยิ่งสว่าง มันยิ่งสงบ มันยิ่งดีขึ้นเรื่อยๆ จนถึงตัวมันเองสว่าง สงบ

ตัวสว่างนั้นก็เป็นตัววิชา ตัวสว่างเพราะอะไร? เพราะมันสว่างขนาดไหนมันก็ต้องเศร้าหมองเป็นธรรมดา ไม่มีอะไรคงที่ที่สว่างอยู่ได้ตลอดไป ไม่มีอะไรที่จะวางได้ตลอดไป แต่เวลาการกระทำไปทำลายถึงภพตัวนี้ไง ทำลายถึงตัวเรือนยอด ตัวพ่อ ตัววิชา ทำลายเสร็จแล้วจบสิ้นไปแล้ว แล้ววิมุตตिसุขมันอยู่ที่ไหนล่ะ?

นี่ไงนิพพานมี สิ่งที่มีอยู่ มีอยู่นี้ผู้รู้จริง แต่ของเรานั้นเป็นอวิชา เรามีสิทธิเพราะอะไร? เพราะจิตเรา.. นี่พลังงานที่ไม่เคยตาย คือตัวจิตมันเกิดตาย แกนของจักรวาลมันไม่เคยบอบสลายไป ดีและชั่วจะไปรวมลงที่นั่น ทำดีก็ไปรวมลงอยู่ที่แกนนั้น ทำชั่วก็ไปรวมลงอยู่ที่แกนนั้น แกนนั้นคือตัวภพ คือตัวใจเรา นี่มันไม่เคยบอบสลาย มันจะมีของมันอย่างนี้ตลอดไป

แต่ขณะที่เวลาเราเกิดเราตายนี่มันเปลี่ยนวาระ เปลี่ยนสถานะที่มันมาเกิดในจักรวาลนี้เห็นไหม นี่เจ้าของจักรวาล แล้วถ้าไปทำลายที่ตัวพลังงานตัวนี้ ตัวพลังงานที่ว่ามันเป็นพลังงานมันเป็นความสว่างไสวที่มันเศร้าหมอง ผ่องใสอยู่ที่นี่ พอทำลายตรงนี้หมดแล้วแกนไม่มี ทุกอย่างไม่มีเลย ความหมุนไปมันไม่มี.. พอไม่มี แต่มันมีอยู่ของมัน เพราะธรรมชาตินี้มันไม่เคยตาย

นี่ไงสิ่งที่ไม่เคยตายมันเป็นสมบัติชนะ นี่ถึงเป็นผลงานของเรา เราเชื่อมั่นในศรัทธาเชื่อมั่นในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราถึงจะมาประพฤติปฏิบัติกัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เคนจกรมณะ อริยาบถ ๔ เคน ยืน นั่ง นอน เราจะเปลี่ยนอริยาบถของเรา เปลี่ยนอริยาบถยืน เคน นั่ง นอน เพื่อเอาหัวใจให้มันสงบ

นี่เวลาเราทำมากขนาดไหน โอกาสเรามากขนาดนั้น เราทำน้อยโอกาสเราก็น้อย โอกาสที่มันจะเป็นไป แต่มันเป็นไปได้ยากเพราะมันทدنน้ำทวนกระแสน้ำขึ้นบนภูเขา ในความคิดของเราย้อนกลับบนภูเขามันยากตรงนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วทอดธุระเลย บอกว่าจะสอนได้อย่างไร? จะบอกเขาได้อย่างไรว่าน้ำทวนกระแสน้ำขึ้นบนภูเขาได้

แล้วภูเขา ภูเขาไร ภูเขาคือความทุกข์ความสุขของเราไง แล้วกระแสน้ำมันย้อนกลับได้ มันเป็นความมหัศจรรย์ แต่มันเป็นไปได้สำหรับคนที่ทำได้ มีจริงๆ ทำจริงๆ เพราะ! เพราะมัน ทุกข์จริงๆ มันเจ็บปวดแสบร้อนในใจจริงๆ แล้วมันดับได้จริงๆ มันแก้ไขได้ มันทำได้ มันถึง พิสูจน์ได้ในหัวใจของเราเนะ ถึงเป็นปัจจัยตัดตั้ง เป็นสันทิฎฐิโก รู้ได้ เห็นได้ ไม่อย่างนั้นครุบา อาจารย์จะหลอกเราสิ หลอกเราตลอดไป

ในทางวิทยาศาสตร์ เห็นไหม ลูกศิษย์ลูกหามีปัญญาทันอาจารย์ได้ การประพฤติปฏิบัติก็ เหมือนกัน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติทันผู้สอนได้ แล้วถ้าผู้สอนนะ คุณต้องสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างพระอรหันต์เต็มไปหมดเลย อัครสาวกต่างๆ แล้วจะปิดบังใครได้ล่ะ? มันปิดบังใครไม่ได้เนะ มันเป็นอย่างจริง รู้จริงของเรา ในหัวใจของเรา พิสูจน์ได้

นี่เราชาวพุทธ ถ้ามองข้ามมันเสียขายโอกาส เราชีวิตหนึ่งเกิดมาพบพุทธศาสนาแล้ว พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วแก้ไขมัน ทำเพื่อประโยชน์ของเรา เอวัง